دوفصلنامه تخصصی «اندیشه‌های قرآنی»
سال هفتم/ شماره چهاردهم/ پاییز و زمستان ۱۳۹۹
۷۷-۱۰۵

راهکارهای مقابله با انحرافات جنسی از منظر قرآن و حدیث

صفر معراج‌الدین اف[۱]

چکیده

موضوع بیماری‌ها و مشکلات روانی، موضوعی در خور توجه اما نه چندان خوشایند به حساب می‌آید. از جمله بیماری‌های روانی که دامنگیر جوامع گشته، بیماری دهشتناک جنسی است که کالبد و ریشه جوامع را هدف قرار داده و آشفتگی روانی و پریشان حالی را به دنبال داشته است. قرآن کریم و روایات در خصوص این موضوع به لحاظ مبنایی و محتوایی از غنای والایی برخوردار است و نقش بسزایی در کاهش و از بین بردن انحرافات جنسی و تأمین بهداشت روانی جنسی افراد و اجتماع دارد. در این نوشتار پس از بررسی و تبیین کلیات تحقیق، به انواع و عوامل انحرافات جنسی، راهکارهای مقابله با این گونه انحرافات بررسی شده است. از جمله این راهکارها تربیت جنسی در دوره‌های کودکی و نوجوانی، ازدواج و حجاب می‌باشد.

کلید واژه‌ها: انحرافات جنسی، تربیت جنسی، ازدواج، حجاب، قرآن، حدیث.

۱. کارشناسی ارشد تفسیر و علوم قرآن جامعة ﷺ المصطفی العالمیه

مقدمه

در سبک زندگی اسلامی، چه در قالب تحلیل و توصیه‌ها و چه در قالب رفتارهای پیشوایان دین، به مقوله‌ی راهبردی تمایلات جنسی توجه شده و در این زمینه مرحله حدّ وسط و نقطه‌ی تعادلی ارائه گردیده است. از نظر اسلام غریزه جنسی تمایلی منفی و مذموم نیست، بلکه سرمایه‌ای است که باید به درستی پاسبانی شود تا در عرصه ازدواج و تشکیل نهاد خانواده کارکردهای اساسی خود را بروز دهد. در مقابل، پیدایش و گسترش انحرافات جنسی و اختلال‌های مربوط به آن، مشکلات روانی و اجتماعی و اخلاقی فراوانی را در مسیر رشد فردی و جمعی بشر پدید آورده و نهادهای اساسی کمال‌آفرین همچون خانواده را دچار بحران کرده است، به همین خاطر بازشناسی آموزه‌های قرآن و حدیث در مواجهه با انحرافات جنسی و مقابله با آن‌ها مهم و لازم است.

۱. مفهوم شناسی

۱. ۱. انحراف و انحراف جنسی

«انحراف» در لغت به معنای «عدول از حد و اندازه‌ی چیزی» است.(ابن‌فارس، ۱۴۰۴ق، ج۲: ۴۲) آیه ﴿يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَواضِعِه﴾(نساء: ۴۶) در همین رابطه است؛ یعنی سخن را از مقصودش منحرف می‌کند.

از نظر اسلام هر نوع رفتار جنسیِ خارج از چهارچوب ازدواج، انحراف جنسی تلقی می‌شود، زیرا آنچه طبیعت آدمی به آن متمایل است، رفتار جنسی زن با مرد در قالب ازدواج است و هر تمایل و رفتار جنسی که به نحوی برای فرد یا افراد دیگر زیان‌آور باشد، انحراف یا اختلال تلقی می‌شود(مرویان حسینی، ۱۳۹۵: ۴۳)؛ ﴿وَ الَّذينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حافِظُونَ إِلاَّ عَلى أَزْواجِهِمْ... فَأُولئِکَ هُمُ العادُون﴾.(مؤمنون: ۷-۵)[۱]

۱. و آن‌ها که دامان خود را (از آلوده شدن به بی‌عفتی) حفظ می‌کنند تنها آمیزش جنسی با همسران و کنیزانشان دارند که در بهره‌گیری از آنان ملامت نمی‌شوند و کسانی که غیر از این طریق را طلب کنند، تجاوز گرند.

۱. ۲. تربیت جنسی

تربیت جنسی یعنی فراهم نمودن زمینه‌ها و عوامل به فعلیت رساندن یا شکوفا ساختن استعدادهای شخصی انسان در جهت رشد و تکامل اختیاری او به سوی هدف‌های مطلوب و بر اساس برنامه‌های منسجم.(ثابت، ۱۳۸۵: ۴۲)

۲. انواع و علل انحرافات جنسی از منظر قرآن و حدیث

۲. ۱. انواع و اقسام انحرافات

انحرافات جنسی انواع و اقسامی دارد که به طور خلاصه مهم‌ترین آن‌ها را بیان می‌کنیم:

۲. ۱. ۱. استمناء

یکی از محرمات و گناهان در دین مبین اسلام «استمناء» است. منظور از استمناء آن است که مرد از طریق بازی‌کردن با آلت تناسلی خود و امثال آن، کاری کند که از او بدون انجام عمل آمیزش جنسی، منی خارج شود و اصطلاحاً آن را «خود ارضایی» هم می‌نامند.(کریمی زنجانی، ۱۳۸۹، ج۲: ۲۱۸)

قرآن ارضای غریزی جنسی را غیر از ازدواج مشروع، حرام می‌داند و انجام‌دهنده آن را جزو تجاوزگران به حساب می‌آورد: ﴿وَ الَّذینَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حافِظُون إِلاَّ عَلی أَزْواجِهِمْ أَوْ ما مَلَکَتْ أَیْمانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَیْرُ مَلُومینَ فَمَنِ ابْتَغی وَراءَ ذلِکَ فَأُولئِکَ هُمُ العادُون﴾؛ «و آنان که نگه دارنده دامنشان(از شهوت‌های حرام) اند، مگر در [کامجویی از] همسران یا کنیزانشان که آنان [در این زمینه]) مورد سرزنش نیستند. پس کسانی[که در بهره‌گیری جنسی، راهی] غیر از این جویند، تجاوزکار [از حدود حق] هستند».(مؤمنون: ۷-۵؛ معارج: ۳۱-۲۹)

از پیامبر اکرم ﷺ نقل شده که فرمودند: «ألاَ لَعنَةُ اللّهِ و الملائکةِ و النّاسِ أجمَعینَ علی مَنِ انتَقَصَ شیئا مِن حَقّی... و علی ناکِحِ البَهیمَةِ، و علی ناکِحِ یَدِهِ؛ هان! لعنت خدا و فرشتگان و مردم، همگی، بر کسی باد که چیزی از حق مرا پایمال کند... و بر کسی که با حیوان نزدیکی کند و بر کسی که با دست خود ازدواج(خود ارضایی) کند».(ری شهری، ۱۳۷۵، ج ۱۱: ۷۶؛ مجلسی، ۱۴۱۰ق، ج ۷۶: ۹۵)

امام صادق علیه‌السلام می‌فرمایند: «ثلاثةٌ لا یُکَلِّمُهُمُ اللّه ُ یومَ القِیامَةِ و لا یَنظُرُ إلَیهِم و لا یُزَکِّیهِم و لَهُم عَذابٌ ألیمٌ: النّاتِفُ شَیبَهُ، و النّاکِحُ نفسَهُ، و المَنکوحُ فی دُبُرِه؛ سه کس‌اند که خداوند روز قیامت نه با آن‌ها سخن می گوید، نه به آنان نگاه می کند و نه پاکشان می‌خواند و عذابی دردناک دارند؛ کسی که موی سپید خود را بکند، کسی که با خود ازدواج (خود ارضایی) کند و کسی که لواط دهد».(ری شهری، ۱۳۷۵، ج۱۱: ۷۶؛ حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج۲۰: ۳۵۴؛ مجلسی، ۱۴۱۰ق، ج۷۶: ۶۳ و ۹۵)

۲. ۱. ۲. زنا

یکی از شنیع‌ترین و زیان‌بارترین گناهان که باعث انحطاط جامعه و سقوط بشریت در منجلاب فساد و تباهی می‌شود، گناه کبیره «زنا» و زناکاری است.

قرآن مجید، در زشتی و قباحت «زنا» می‌فرماید: ﴿وَ لا تَقْرَبُوا الزِّنی إِنَّهُ کانَ فاحِشَةً وَ ساءَ سَبیلاً﴾؛ و نزدیک زنا نشوید که کاری بسیار زشت و راهی بد است.(اسراء: ۳۲)

> وَ ساءَ سَبِیلًا؛ و زنا بد راهی است. اشاره به این است که عقل، زنا را زشت می‌شمارد، زیرا فرزند احتیاج به پدر و مادر دارد و نمی‌توان زناکاران را بر یکدیگر ترجیح داد، در نتیجه نسبت فرزند به والدین، قطع می‌شود و قانون ارث از بین می‌رود و صله رحم و حقوق پدر و مادر، نسبت به اولاد، منتفی می‌شود. همه این‌ها از نظر عقل، زشت و ناپسند است.(طبرسی، ۱۴۱۳ق، ج۱۴: ۱۳۱)

پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله می‌فرمایند: «مَن زَنی أو شَرِبَ الخَمر نَزَع الله مِنه الإیمان کَما یَخلَعُ الإنسانَ القَمِیصَ مِن رَأسِه؛ هرکه زنا یا شرابخواری نماید، خداوند ایمانش را می‌کند چنانچه انسان پیراهن را از سرش در می‌آورد».(متقی هندی، ۱۴۰۱ق، ج۴: ۴۵۴؛ مجیدی، ۱۳۸۵: ۳۲۱)

۲. ۱. ۳. لواط

لواط[۱] از گناهان کبیره دانسته شده و کسی که مرتکب آن می‌شود، مورد لعن قرار گرفته است. قرآن کریم حدود ده بار در ارتباط با قوم لوط، این نوع رفتارهای جنسی را تقبیح کرده، و آن‌ها را فاحشه و منکر خوانده است.(فقیهی، ۱۳۹۱: ۳۱۱)

---

۱. Anal intercourse .

در سوره اعراف می‌خوانیم که لوط به قوم خود می‌گوید: ﴿بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُون﴾؛ شما جمعیتی اسرافکارید.(اعراف: ۸۱) در سوره انبیاء می‌خوانیم: ﴿وَ نَجَّيْناهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كانَتْ تَعْمَلُ الْخَبائِثَ إِنَّهُمْ كانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فاسِقِين﴾؛ ما لوط را از قریه‌ای که «خبائث» انجام می‌داد رهایی بخشیدیم، آن‌ها قوم بد و فاسقی بودند.(انبیاء: ۷۴)

در سوره شعرا می‌خوانیم که لوط خطاب به قوم خود می‌گوید: ﴿بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عادُون﴾؛ شما جمعیت تجاوزگری هستید.(شعراء: ۱۶۶) و در سوره نمل آمده است: ﴿بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُون﴾؛ شما قومی جاهل و نادانید.(نمل: ۵۵)

در سوره عنکبوت آیه ۲۹ از زبان حضرت لوط چنین آمده است که به آن‌ها می‌گوید: ﴿أَ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجالَ وَ تَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَ تَأْتُونَ فی نادیكُمُ الْمُنْكَر﴾؛ شما به سراغ مردان می‌روید و راه فطرت و نسل انسان را قطع می‌کنید.[1] به این ترتیب این عمل زشت تحت عنوان «اسراف»، «خبیث»، «فسق»، «تجاوز»، «جهل» و «قطع سبیل» مطرح شده است.

پیامبر ﷺ با اشاره به گناه کبیره بودن لواط و برخی گناهان دیگر و امکان ابتلای مرتکبان این گناه به عذاب الهی می‌فرمایند : «إِنَّ أَخوَفَ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِی مِن بَعدِی عَمَلُ قَومِ لُوطٍ فَلتَرتَقِب أُمَّتِی العَذَابَ إِذَا تَكافَی الرِّجَالُ بِالرِّجَالِ وَ النِّسَاءُ بِالنِّسَاء؛ بیشترین چیزی که برای امتم از آن می‌ترسم، عمل قوم لوط است؛ پس باید امتم منتظر عذاب الهی باشند، زمانی که در ارضای جنسی، مردان با مردان و زنان با زنان بسنده کنند».(دمشقی، ۱۴۱۵ق، ج۱: ۴۱؛ طبرانی، ۱۴۰۵ق، ج۱: ۱۰۴؛ ری‌شهری، ۱۳۷۵، ج۱۰: ۳۱۴؛ ابوبکر آجری، بی‌تا: ۱۸ و ۱۹؛ ترمذی، ۱۹۹۸م، ج۶: ۴۱)

۲. ۱. ۴. مساحقه

مساحقه[2] در اصطلاح فقهی، تماس یافتن عورت زنی با زن دیگر است که برای انجام همین عمل و لذت جویی از یکدیگر، هم‌آغوش شده باشند. این عمل، یکی از گناهان کبیره و موجب اجرای «حد» است.(کریمی زنجانی، ۱۳۸۹، ج۳: ۲۶۳)

---

۱. برای مطالعه بیشتر، ر. ک: ، تفسیر نمونه، ج۱۵: ۳۱۸-۳۲۰.

۲. Lesbian

رسول خدا ﷺ فرمودند: «سحاق النساء زنا بینهن؛ مساحقه زنان به منزله زنا بین آن‌ها است».(ابوبکر آجری، همان: ۳۱؛ نوری، ۱۴۰۸ق، ج۱۴: ۳۵۳؛ بیهقی، ۱۴۱۰ق، ج۴: ۳۷۶؛ ذهبی، ۱۳۹۰: ۷۹؛ ابو یعلی موصلی، ۱۴۰۴ق، ج۶: ۴۴۲)

امام علی علیه‌السلام: «السَّحْقُ فِی النِّسَاءِ بِمَنْزِلَةِ اللِّوَاطِ فِی الرِّجَال؛ مساحقه زنان به منزله لواط در مردان است».(نوری، ۱۴۰۸ق، ج۱۴: ۳۵۳) امام رضا علیه‌السلام نیز درباره علت تحریم لواط و مساحقه می‌فرمایند: «عِلّةُ تَحریمِ الذُّکرانِ للذُّکرانِ و الإناثِ للإناثِ لِما رُکِّبَ فی الإناثِ و ما طُبِعَ علَیهِ الذُّکرانُ و لِما فی إتیانِ الذُّکرانِ الذُّکرانَ و الإناثِ الإناثَ مِنِ انقِطاعِ النَّسلِ و فَسادِ التَّدبیر و خَرابِ الدُّنیا؛ علت تحریم روی آوردن مردان به مردان و زنان به زنان، یکی ساختار وجودی زنان و سرشت وجودی مردان است(که هر یک برای جنس مخالف آفریده شده است) و دیگر اینکه روی آوردن مردان به مردان و زنان به زنان سبب از بین رفتن نسل (بشر) و برهم خوردن نظم و تدبیر (جامعه) و نابودی دنیا می‌شود». (ری شهری، ۱۳۷۵، ج۱۰: ۳۱۶؛ مجلسی، ۱۴۱۰ق، ج۷۶، ۶۴؛ صدوق، بی‌تا، ج۲: ۵۴۷)

۳. علل و عوامل پیدایش انحرافات جنسی

مهم‌ترین اقدام برای جلوگیری از انحراف جنسی، شناخت علل و عواملی است که زمینه‌ساز پیدایش این انحراف می‌شود. در ادامه، عواملی که سبب ورود افراد به دایره روابط جنسی نامشروع می‌گردد، بررسی خواهد شد. شایسته است پیش‌تر بیان شود که عوامل به میزان گنجایش این نوشتار بیان شده و نمی‌توان ادعا کرد که همه عوامل انحرافات جنسی مطرح و بررسی شده است.

۳. ۱. بی‌تقوایی

اگر فرد و جامعه مجهز به سلاح تقوا باشد، از بسیاری انحرافات و مشکلات جلوگیری می‌شود. خداوند در قرآن کریم هم جنس‌بازی و انحراف‌های جامعه را از آثار بی‌تقوایی انسان بر می‌شمارد و برای بازسازی جامعه و قرار دادن آن در مسیر درست، بر تقویت بنیاد تقوا تأکید می‌کند.

﴿وَ جاءَهُ قَوْمُهُ یُهْرَعُونَ إِلَیْهِ وَ مِنْ قَبْلُ کانُوا یَعْمَلُونَ السَّیِّئاتِ قالَ یا قَوْمِ هؤُلاءِ بَناتی هُنَّ أَطْهَرُ لَکُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَ لا تُخْزُونِ فی ضَیْفی أَ لَیْسَ مِنْکُمْ رَجُلٌ رَشید﴾؛ و قومش شتابان به سویش آمدند (تا به خیال خود به مهمانانش دست‌درازی کنند، آن قومی) که

پیش از آن کارهای زشت و ناپسند مرتکب می‌شدند، گفت: ای قوم من! اینان دختران من هستند، اینان (از نظر ازدواج) برای شما پاکیزه‌ترند، از خدا پروا کنید و مرا در میان مهمانانم رسوا نکنید؛ آیا از میان شما مردی راه یافته نیست؟(هود: ۷۸)

> اگر انسان، خدا را حاضر و ناظر بداند و دادگاه بزرگ الهی را در قیامت با چشمان قلب خویش مجسم نماید، هرگز حدود الهی را نمی‌شکند و از مرزها تجاوز نکرده و آلوده شهوات و مفاسد اخلاقی نمی‌گردد. این همان برهان الهی است که در بدترین شرایط زندگی حضرت یوسف به سراغش آمد و او را از آلودگی به فحشاء (که تمام زمینه‌های ارتکاب، موجود و موانعش مفقود بود) حفظ کرد. اگر ایمان ضعیف گشته و توجه به مبدأ و معاد کم گردد، زمینه طغیان شهوات کاملاً فراهم می‌شود که انسان در چنین شرایطی مثل حیوان درنده‌ای که از قفس خارج شده باشد و هیچ گونه مانعی در برابر خود نبیند، به همه‌جا حمله می‌کند و اگر کسی در برابرش ظاهر شود، می-درد.(مکارم شیرازی، ۱۳۷۶: ۱۶)

۳. ۲. دوستان ناباب

مخصوصاً در دوران نوجوانی، گرایش به دوست زیاد است و نوجوان، حرکات و الفاظ و رفتار دوستش را نیز الگو و اسوه قرار می‌دهد و می‌کوشد خود را به رنگ او درآورد و از او تقلید کند و در این سن، اثر دوست بیش از اطرافیان می‌باشد، لذا والدین باید علاوه بر اینکه خودشان باید الگوی حیا و عفت برای فرزندانشان باشند، از دوران کودکی در تربیت صحیح آن‌ها و انتخاب دوست مناسب دقت نمایند.(قاضی، ۱۳۸۶: ۳۲) قرآن کریم این مطلب را تأیید می‌کند و در آیه ۲۸، سوره فرقان می‌فرماید بسیاری از کسانی که در قیامت، گرفتار عذاب می‌شوند، علت این خسران را دوستان خود می‌دانند و می‌گویند: ﴿یا وَیْلَتی لَیْتَنی لَمْ أَتَّخِذْ فُلاناً خَلیلاً﴾؛ ای وای! کاش فلانی را دوست (خود) نگرفته بودم. دلیل انحراف جنسی بسیاری از دختران و پسرانی که فساد آلوده شدند، همین بوده است. محققان در این زمینه می‌گویند که دوستان فاسد، همواره فساد و آلودگی خود به طور مستقیم به دوستان خود انتقال می‌دهند و آنان را آلوده می‌کنند. به ویژه با تحقیقاتی که انجام شده، ملاحظه شده دخترهایی که گرفتار عشق‌های کاذب و ناکام شده‌اند، سعی می‌کنند دوستان خود را هم مثل خود منحرف کنند. این امر در بین پسران نیز شایع است.(پژوهش‌نامه اسلامی زنان و خانواده، ۱۳۹۳: ۱۰۴)

۳. ۳. عدم تمکین در امور زناشویی

وصال کامل در زناشویی(توجه به نیاز جنسی همدیگر و رفع آن) موجب می‌گردد تا حدودی اختلافات کوچک و بزرگ در میان آن‌ها کم رنگ شده و زندگی به صلح و صفا بگذرد و همیشه نسبت به همدیگر گذشت و اغماض داشته باشند، اما اگر زن و مرد نتوانند احتیاجات جنسی همدیگر را بر طرف نمایند ممکن است بر سر کمترین امور زندگی با هم اختلاف پیدا کنند و هیچ یک از دیگری چنان که باید و شاید در امر زناشویی راضی نشوند.(ش. چوپانکاره، ۱۳۷۷: ۱۰۰)

نارضایتی جنسی، هم از نظر اخلاقی بر رفتار زن و هم از لحاظ پزشکی بر جسم و روان او تأثیر بسزایی دارد. احادیث زیادی در این مورد به ما رسیده که نشان‌دهنده حساسیت و توجه دین اسلام به این مسئله می‌باشد. برای نمونه، پیامبر اکرم ﷺ می-فرماید: «ثَلَاثَةٌ مِنَ الْجَفَاءِ أَنْ يَصْحَبَ الرَّجُلُ الرَّجُلَ فَلَا يَسْأَلُهُ عَنِ اسْمِهِ وَ كُنْيَتِهِ وَ أَنْ يُدْعَى الرَّجُلُ إِلَى طَعَامٍ فَلَا يُجِيبَ وَ أَنْ يُجِيبَ فَلَا يَأْكُلَ وَ مُوَاقَعَةُ الرَّجُلِ أَهْلَهُ قَبْلَ الْمُدَاعَبَةِ؛ سه چیز از ستم است؛ مردی با مرد دیگر همراه باشد و اسم و کنیه‌اش را نپرسد، شخصی به طعامی دعوت شود و اجابت نکند، آمیزش مرد با همسرش پیش از ملاعبه».(حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج۲۰: ۱۱۹؛ حمیری، ۱۴۱۳ق: ۱۶۰؛ متقی هندی، ۱۴۰۱ق، ج ۹: ۶۳)

۳. ۴. اشتغال بانوان

زنی که شاغل است، در محیط کار خود با خطراتی روبه‌رو است که یکی از مهم‌ترین آن‌ها، انحراف جنسی است. کسانی که از دین و ایمان بی‌بهره‌اند و یا ایمان ضعیفی دارند غریزه و نفس سرکش خود را به ویژه هنگام روبه‌رو شدن با عوامل هیجان‌انگیز و تحریک‌کننده از مدار طبیعی منحرف نموده و پا از دایره تقوا و عفاف بیرون می‌نهند و به انحراف جنسی آلوده می‌شوند.

حضرت علی علیه‌السلام بیرون رفتن زن از خانه را همانند این می‌داند که افراد ناصالح و ناباب به داخل خانه آورده شوند: «وَ لَيْسَ خُرُوجُهُنَّ بِأَشَدَّ مِنْ إِدْخَالِكَ مَنْ لَا يُوثَقُ بِهِ عَلَيْهِنَّ وَ إِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ لَا يَعْرِفْنَ غَيْرَكَ فَافْعَلْ؛ بیرون رفتن زن بدتر از آن نیست که افراد ناصالح را در میان آنان آوری و اگر بتوانی به گونه‌ای زندگی کنی که غیر تو را نشناسد چنین کن».(نهج البلاغه: ۳۴۷)

۳. ۵ . پوشش نامناسب

قرآن کریم از پیامبر اکرمﷺ می‌خواهد که به زنان مؤمن بگوید روسری‌های خود را بر خویش فروافکنند: ﴿یا أَیُّهَا النَّبِیُّ قُلْ لِأَزْواجِکَ وَ بَناتِکَ وَ نِساءِ الْمُؤْمِنینَ یُدْنینَ عَلَیْهِنَّ مِنْ جَلاَبِیبِهِنَّ ذلِکَ أَدْنی أَنْ یُعْرَفْنَ فَلا یُؤْذَیْنَ وَ کانَ اللَّهُ غَفُوراً رَحیماً﴾؛ ای پیامبر! به همسران و دخترانت و زنان مؤمنان بگو: جلبابها(روسری‌های بلند) خود را بر خویش فروافکنند، این کار برای اینکه شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند بهتر است؛ (و اگر تا کنون خطا و کوتاهی از آن‌ها سر زده توبه کنند) خداوند همواره آمرزنده رحیم است.(احزاب: ۵۹)

در تفسیر این آیه گفته‌اند این کار، هرگونه بهانه و مستمسکی را از دست مفسده‌جویان و نگاه هرزه‌طلبان می‌گیرد. لذا قرآن‌کریم از زنان مسلمان می‌خواهد در پوشیدن حجاب، سهل‌انگار و بی‌اعتنا نباشند، مثل بعضی از زنان بی بندوبار که آنچنان بی‌پروا و لاابالی هستند که غالباً قسمت‌هایی از بدن‌های آنان نمایان است و همین معنی، توجه افراد هرزه را به آن‌ها جلب می‌کند.(مکارم شیرازی، ۱۳۷۴، ج۱۷: ۴۲۸)

۳. ۶. دیدن تصاویر و صحنه‌های مستهجن

یکی دیگر از عواملی که جوانان را به فساد و تباهی می‌کشاند، نگاه به تصاویر مبتذل و مستهجن است. در آموزه‌های اسلامی، به نقش ویرانگر آن در تخریب سلامت اخلاقی فرد و جامعه اشاره شده است.

خداوند در قرآن کریم خطاب به مؤمنان می‌فرماید: ﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنینَ یَغُضُّوا مِنْ أَبْصارِهِمْ وَ یَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذلِکَ أَزْکی لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبیرٌ بِما یَصْنَعُونَ وَ قُلْ لِلْمُؤْمِناتِ یَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصارِهِنَّ وَ یَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ﴾؛ به مردان مؤمن بگو: چشمان خود را (از آنچه حرام است مانند دیدن زنان نامحرم و عورت دیگران) فرو بندند و شرمگاه خود را حفظ کنند، این برای آنان پاکیزه‌تر است، قطعاً خدا به کارهایی که انجام می‌دهند، آگاه است و به زنان باایمان بگو: چشمان خود را از آنچه حرام است فرو بندند، و شرمگاه خود را حفظ کنند.(نور: ۳۱-۳۰)

حضرت عیسی نسبت به یارانش می‌فرماید: «إِیَّاکُمْ وَ النَّظَرَ إِلَی الْمَحْذُورَاتِ فَاَن‌ها بَذْرُ الشَّهَوَاتِ وَ نَبَاتُ الْفِسْقِ؛ از نگاه کردن به آنچه منع شده است بپرهیزید، زیرا که آن بذر شهوت ها و نهال گناه است».(مجلسی، ۱۴۱۰ق، ج۱۰۱: ۴۲)

۳. ۷. بی‌غیرتی مردان

در مسایل جنسی، غیرت پاسبانی است که آفرینش برای مشخص بودن و مختلط نشدن نسل‌ها در وجود بشر گذاشته است؛ اگر مردان در حفظ محل نگهداری بذر انسانی غیرت نورزند، رابطه انسان‌ها از هم گسسته می‌شود و نه فرزندی پدر خود را می‌شناسد و نه پدری می‌داند که فرزندش کیست. حاصل این گسست، چیزی جز تزلزل خانواده و در نهایت فروپاشی نظام اجتماعی نیست.(مطهری، ۱۳۷۸، ج۱۹: ۴۱۵)

رسول اکرم ﷺ می‌فرمایند: «الْغَیْرَةُ مِنَ الْإِیمَانِ وَ الْبَذَاءُ مِنَ الْجَفَاءِ؛ غیرت از ایمان و بی‌غیرتی و بی تفاوتی در مقابل ناموس، از نشانه‌های نفاق و بی‌ایمانی است».(مجلسی، ۱۴۱۰ق، ج۱۰۰: ۲۵۰؛ کوفی، بی‌تا: ۹۵؛ تأویل دعائم، ج۱: ۸۸) امام علی علیه‌السلام نیز ارزش مرد را این گونه توصیف می‌کند: «... وَ عِفَّتُهُ عَلَی قَدْرِ غَیْرَتِهِ؛ عفت و پاکدامنی مرد به اندازه غیرت اوست».(نهج البلاغه، ۴۱۴)

۳. ۸. شرب خمر و قمار

شرب خمر از محرماتی است که انجام آن، مستوجب عقاب و عذاب الهی و ترک آن واجب است. شیطان به این وسیله، بین افراد جامعه کینه و دشمنی می‌اندازد. خداوند در قرآن می‌فرماید: ﴿یا أَیُّهَا الَّذینَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَ الْمَیْسِرُ وَ الْأَنْصابُ وَ الْأَزْلامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّیْطانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّکُمْ تُفْلِحُون﴾؛ ای اهل ایمان! جز این نیست که همه مایعات مست‌کننده و قمار و بت‌هایی که (برای پرستش) نصب شده و پاره چوب‌هایی که به آن تفأل زده می‌شود، پلید و نجس و از کارهای شیطان است؛ پس از آن‌ها دوری کنید تا رستگار شوید.(مائده: ۹۰)

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند: «إِیَّاکُمْ وَ الْخَمْرَ فَاَن‌ها مِفْتَاحُ کُلِّ شَرٍّ؛ از خمر دوری کنید، زیرا آن کلید همه بدی‌ها است».(نوری، ۱۴۰۸ق، ج۱۷: ۴۵)

۴. راهکارهای مقابله با انحرافات جنسی از منظر قرآن و حدیث

۴. ۱. تربیت جنسی

۴. ۱. ۱. راهکارهای مؤثر در تربیت جنسی کودکان

یکم) آموزش جنسیت و نقش جنسی و پرورش هویّت جنسی

ضرورت دارد که ابتدا خودِ والدین، نسبت به جنسیت فرزندانشان نگرشی درست و عزتمندانه داشته باشند و با پرهیز از نگرش منفی در مورد فرزندانشان و با رفتارهای متناسب با هر یک از دختر و پسر، ارزشمندی و عزت آن‌ها را آشکار سازند و افتخار نمایند که خداوند، آن‌ها را از چنین نعمت‌هایی برخوردار کرده است و شکرانه آن را نیز به جا آورند.(فقیهی، ۱۳۹۱: ۱۰۶-۱۰۵)

در این رابطه، روایات فراوانی در متون دینی آمده که به نمونه‌ای از آن‌ها بسنده می‌کنیم. امام صادق علیه‌السلام می‌فرماید: «الْبَنَاتُ حَسَنَاتٌ وَ الْبَنُونَ نِعْمَةٌ فَإِنَّمَا يُثَابُ عَلَى الْحَسَنَاتِ وَ يُسْأَلُ عَنِ النِّعْمَةِ؛ دخترها نیکی هستند و پسرها نعمت پس به درستی که خداوند بر نیکی‌ها پاداش می‌دهد و از نعمت‌ها سؤال می‌کند». (کلینی، ۱۴۰۷ق، ج۶: ۶)

دوم) پنهان داشتن عمل جنسی از چشم و گوش فرزندان

قطعاً می‌توان گفت که یکی از علت‌های منع عمل زناشویی در مقابل دیدگان کودکان، همین نکته است که نباید ذهن جستجوگر و فعال کودکان را که به دنبال افزایش معلومات خود می‌باشند، به مسایل جنسی آلوده کرد تا مبادا هنگام نزدیک شدن به بلوغ جنسی و فهم و درک بیش‌تر امور جنسی، به لغزش‌های جنسی گرفتار شوند.(ثابت، ۱۳۸۵: ۸۶)

پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله می‌فرماید: «وَ الَّذِی نَفْسِی بِیَدِهِ لَوْ أَنَّ رَجُلًا غَشِیَ امْرَأَتَهُ وَ فِی الْبَیْتِ صَبِیٌّ مُسْتَیْقِظٌ یَرَاهُمَا وَ یَسْمَعُ کَلَامَهُمَا وَ نَفَسَهُمَا مَا أَفْلَحَ أَبَداً إِنْ کَانَ غُلَاماً کَانَ زَانِیاً أَوْ جَارِیَةً کَانَتْ زَانِیَةً؛ قسم به آن که جانم در دست اوست، اگر مردی با همسرش هم آغوش شود و در خانه، کودکی بیدار باشد و آن‌ها را ببیند و صدا و نفس آن‌ها را بشنود، هیچ گاه رستگار نمی‌شود. اگر پسر باشد یا دختر، زناکار می‌شود».(حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج۲۰: ۱۳۳؛ کلینی، ۱۴۰۷ق، ج ۵: ۵۰۰)

سوم) اجازه گرفتن فرزندان برای ورود به اتاق والدین

از آنجا که توجه فرزند به لباس خواب و یا وضعیت خاص والدین در رخت خواب، ذهن او را درگیر می‌کند و زمینه تحریکات جنسی را فراهم می‌سازد، دستور داده که کودکان باید هنگام ورود به اتاق پدر و مادر، از آن‌ها اجازه بگیرند: ﴿وَ إِذا بَلَغَ الْأَطْفالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آياتِهِ وَ اللَّهُ عَليمٌ حَكيم﴾؛ و هنگامی که کودکان شما به مرز بلوغ رسیدند، باید (برای ورود به خلوت خانه شخصی شما) اجازه بگیرند، همان گونه که کسانی که پیش از آنان (به مرز بلوغ رسیده بودند) اجازه می‌گرفتند. خدا این‌گونه آیاتش را برای شما بیان می‌کند؛ و خدا دانا و حکیم است».(نور: ۵۸ و ۵۹)

چهارم) پرهیز از برهنه شدن در برابر کودکان یا برهنه کردن آن‌ها

برهنه شدن در حضور کودکان، از دو جهت می‌تواند اثرات نامطلوبی بر آن‌ها داشته باشد؛ از یک‌سو، باعث از بین رفتن حیای آن‌ها می‌شود و از دیگر سو، تمایلات جنسی آن‌ها را تحریک می‌کند. برهنه کردن کودکان و نگاه به عورت آن‌ها نیز همین اثر را در مورد فرزندان دارد.

امام صادق علیه‌السلام می‌فرماید: «بِئْسَ الْبَيْتُ الْحَمَّامُ يَهْتِكُ السِّتْرَ وَ يُبْدِي الْعَوْرَةَ وَ نِعْمَ الْبَيْتُ الْحَمَّامُ يُذَكِّرُ حَرَّ النَّارِ وَ مِنَ الْآدَابِ أَنْ لَا يُدْخِلَ الرَّجُلُ وَلَدَهُ مَعَهُ الْحَمَّامَ فَيَنْظُرَ إِلَى عَوْرَتِهِ؛ بدترین جای خانه حمام است، چرا که باعث پرده دری و آشکار شدن عورت است و از طرف دیگر، حمام جای خوبی است، چرا که آتش جهنم را به یاد انسان می‌آورد و ادب حکم می‌کند که مرد، پسرش را با خود به حمام نبرد تا چشم فرزندش به عورت پدر نیفتد».(صدوق، ۱۴۱۳ق، ج۱: ۱۱۵)

پنجم) خودداری از دست زدن به عورت کودک

امام علی علیه‌السلام با اشاره به اینکه تحریک‌پذیری جنسی بچه، از شش سالگی به بعد بیشتر است و دستمالی کردن عورت کودک، زمینه انحراف جنسی را فراهم می‌سازد، می‌فرماید: «مُبَاشَرَةُ الْمَرْأَةِ ابْنَتَهَا إِذَا بَلَغَتْ سِتَّ سِنِينَ شُعْبَةٌ مِنَ الزِّنَا؛ دستمالی‌کردن زن به آلت دخترش هنگامی که به شش سالگی برسد، نوعی زناست».(صدوق، ۱۴۱۳ق، ج۳، ۴۳۶؛ حر عاملی، ۱۴۰۹، ج۲۰: ۲۳۰؛ مجلسی، ۱۴۱۰ق، ج۱۰۱: ۹۶)

آیت الله ابراهیم امینی می‌نویسد:

دستمالی و نوازش یا بوسیدن آلت جنسی بچه‌ها، دست زدن به کفل و ران بچه‌ها و مالیدن آن، نوازش‌های بیش از حد، نگاه کردن به عکس‌های زیبا و برهنه، شنیدن ترانه‌ها و داستان‌های محرک و عشقی، نگاه کردن و دست‌مالیدن به عورت دیگران، تعریف از خوشگلی و زیبایی دیگران، نگاه کردن به بدن برهنه و ران‌های لخت دیگران، شوخی‌ها و معاشقهٔ پدر و مادر یا دیگران، دیدن یا شنیدن مناظر شهوانی و امور جنسی، هر یک از این امور و مانند این‌ها می‌تواند غریزهٔ جنسی کودک را نابهنگام تحریک و بیدار سازد و به فکر لذت جویی وادار کند.(ثابت، ۱۳۸۵: ۹۲)

ششم) خودداری از بوسیدن و در آغوش گرفتن کودکان نامحرم

امام علی علیه‌السلام می‌فرماید: «إِذَا أَتَتْ عَلَى الْجَارِيَةِ سِتُّ سِنِينَ لَمْ يَجُزْ أَنْ يُقَبِّلَهَا رَجُلٌ لَيْسَتْ هِيَ بِمَحْرَمٍ لَهُ وَ لَا يَضُمَّهَا إِلَيْهِ؛ هنگامی که دختر به شش سالگی رسید، جایز نیست که او را مرد نامحرمی ببوسد و یا او را فشار دهد».(حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج۲۰: ۲۳۱؛ طوسی، ۱۴۰۷ق، ج۷: ۴۶۱)

هفتم) جداسازی بستر کودکان

پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله می‌فرمایند: «مُرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ وَاضْرِبُوهُمْ عَلَيْهَا وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشْرِ سِنِينَ وَفَرِّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ؛ فرزندان‌تان را در سن هفت سالگی به نماز خواندن امر کنید، اگر به سن ده سالگی رسیدند از انجام نماز سر باز زدند آنان را به خاطر این سرپیچی بزنید(تنبیه کنید) و بسترهایشان را از همدیگر جدا سازید».(نووی، ۱۴۱۸ق، ج۱: ۲۵۲؛ حلی، بی‌تا، ج۴: ۳۳۵؛ حلی، ۱۴۱۹ق، ج۲: ۱۵۸؛ سیوطی، ۱۳۸۱، ج۱: ۳۰۰؛ آلوسی، ۱۴۱۵ق، ج۲: ۲۳۹؛ شریف، ۲۰۰۱م: ۱۹۶؛ سجستانی، بی‌تا، ج۱: ۱۸۵؛ بیهقی، ۱۴۱۰ق، ج۶: ۳۹۸)

جدایی و به تنهایی خوابیدن کودک در بستر امری مهم و بسیار خطیر است و با سهل‌انگاری و ساده انگاشتن این امر موجبات انحراف جنسی و اخلاقی در آینده پدیدار می‌گردد.(شادی، بی‌تا: ۲۱)

هشتم) بازی نکردن با آلت تناسلی خود

والدین نباید چنین برداشت کنند که بازی کودک با آلت تناسلی‌اش، امری طبیعی است و در این زمینه اقدامی نکنند، بلکه باید احساس وظیفه کنند و با توجه به آثار نامطلوب آن، در صدد پیشگیری از تکرار آن برآیند.(فقیهی، ۱۳۹۱: ۱۴۵)

نهم) پاسخ دادن به پرسش‌های جنسی کودکان

به نظر می‌رسد که باید در سطح فهم کودکان، سؤالات آن‌ها در مسائل جنسی، پاسخ داده شود و از پرده‌پوشی و پاسخ‌های خلاف واقع پرهیز گردد، زیرا عوارض فراوانی دارد، از جمله ممکن است آن‌ها به دوستان و یا منابعی غیر مطمئن روی آورند که چه بسا زمینه انحرافات جنسی را در آنان موجب می‌گردد.(فقیهی، ۱۳۹۱: ۱۲۸)

۴. راهکارهای مؤثر در تربیت جنسی نوجوان

نوجوانی را دوره بین کودکی و بزرگسالی، برزخی میان نیاز و وابستگی به بزرگسالان و بی‌نیازی و وابستگی به خویشتن، و دوره پیدایش ادراک مفاهیم و افکار انتزاعی، تعریف کرده‌اند.

۴. ۱. نهاد خانواده سالم و پویا، عامل مدیریت رفتارهای جنسی نوجوان

نهاد خانواده، مهد امنیت، تربیت، انتقال آداب، اخلاق و فرهنگ دینی و اجتماعی است. اعضای یک خانواده بزرگ در پیوند و همدلی با یکدیگر، احساس قدرت و پشتوانه می‌کنند و حضور در جمع خانواده بهترین منبع تأمین و تلطیف عواطف و نیازهای روحی است. تحقق کارکردهای خانواده در ایجاد محبت و مودت و آرامش بخشی و عزت‌آفرینی برای اعضا و نیز فراهم کردن زمینه‌های رشد مناسب فرزندان از تولد تا دوران نوجوانی، سهم فراوانی در گذر از هیجان‌ها و فشارهای جنسی دوران بلوغ دارد:

ـ ﴿جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْواجاً...﴾؛ از خودتان برایتان جفت‌هایی قرار داد... .(شوری: ۱۱)

ـ ﴿وَ اللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْواجاً وَ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْواجِكُمْ بَنينَ وَ حَفَدَةً﴾؛ و خدا برای شما همسرانی از جنس خودتان قرار داد و از همسرانتان، فرزندان و نوادگانی پدید آورد.(نحل: ۷۲)

ـ ﴿وَ مِنْ آياتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْواجاً...﴾؛ و از نشانه‌های (قدرت و ربوبیت) او این است که برای شما از جنس خودتان همسرانی آفرید.(روم: ۲۱)

حسن معاشرت بین زن و مرد در فضای خانواده، در سلامت اخلاقی و رفتاری فرزندان و گذر سالم آنان از بحران‌ها و انحراف‌های جنسی، تأثیر به‌سزایی دارد.(مرویان حسینی، ۱۳۹۵: ۱۱۳)

۴. ۲. تبیین صحیح غریزه جنسی عامل تربیت درونی نوجوان

هنر آن است که به زبان نوجوان، در حد درک و بینش او، مسائل دینی و اعتقادی را بیان کرد، همان طور که رسول خدا ﷺ فرمودند: «إِنَّا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أُمِرْنَا أَنْ نُكَلِّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عُقُولِهِمْ؛ ما گروه پیامبران مأمور شده‌ایم با مردم به میزان عقل و فهم ایشان سخن بگوییم».(کلینی، ۱۴۰۷ق، ج۸: ۲۶۸؛ شیخ مفید، ۱۴۱۳ق: ۹۹؛ طوسی، ۱۴۱۴ق: ۴۸۱ و ۵۲۱؛ شریف مرتضی، ۱۴۰۵ق، ج۳: ۱۴۶؛ طبرسی، ۱۳۹۳، ج۱: ۱۰۴؛ سیوطی، ۱۹۲۳م، ج۱، حرف همزه، ح ۵۴۱۴؛ ماوردی، بی‌تا، ج۳: ۲۲۰)

۴. ۳. پرورش هویّت جنسی نوجوان

پرورش هویت جنسی نوجوان از نیازهای مهم دوران نوجوانی، پرورش هویت است. او می‌خواهد با ماهیت انسانی و جنسی خود، آشنا شود؛ به دنبال یافتن پاسخ این سؤال است که من کیستم و به کجا می‌روم؟ او می‌خواهد ارزش‌ها و معیارهایش را بداند و آن‌ها را پایه‌ریزی کند.

اگر پدر، نزدیک به پسر باشد، همیشه مواظب اوست. علاوه بر این، در کارهای خانه نیز شرکت خواهد کرد. معاشرت همیشگی، سبب نزدیکی روحی دو مرد می‌شود. مرد مسن به نوجوان کمک می‌کند که بعدها انسان واقعی شود. این مسئله در مورد دختران نیز صادق است. مادران احساس زنانگی را در دختران تقویت کنند و نقش آن‌ها را در ازدواج و زندگی مشترک تبیین نمایند. در رویکرد دینی یک نوجوان(چه دختر و چه پسر) باید بداند که اشرف مخروقات است.(فقیهی، ۱۳۹۱: ۱۳۹–۱۳۷؛ اسراء: ۷۰) او جانشین خداوند در روی زمین و خلیفه الهی تلقی می‌گردد.(بقره: ۳۰) او مسجود ملائکه است(بقره: ۳۴) و حامل امانت الهی دانسته شده و تنها موردی که خداوند به آفرینش خویش، تبریک و تهنیت می‌گوید، خلقت اوست.(مؤمنون: ۱۴) وی از منزلت و جایگاه

خاصی برخوردار است که هویّتش در چهار بعد اساسی یعنی ارتباط با خدا، با خود، با دیگران(و از جمله جنس مخالف او) و با جهان هستی و طبیعت شکل می‌گیرد. هویت‌یابی جنسیتی به این است که مثلاً دختر، خود را با ارزش و دارای کمالات و مایه آرامش قلب و روح و روان مرد بداند.(روم: ۲۱) و نقش خود را در سلامت روحی روانی جامعه، تعیین کننده تلقی نماید. زن از جنبه دیگر، به عنوان مادر، ارزشی فراتر از مرد(به عنوان پدر) دارد. در حدیثی از پیامبر اکرم ﷺ خطاب به فرزند، سه بار توجه و احترام به منزلت مادر تأکید شده است و بار چهارم، توجه و احترام به پدر و بعد از آن خویشاوندان مطرح گردیده است. مرد نیز باید خود را قوی، حلّال مشکلات، مدیر و مدبر و تکیه‌گاه و محبت‌کننده به زن بداند و نقش هدایتگرانه خود را در زندگی، باور نماید.(فقیهی، ۱۳۹۱: ۱۴۰)

۴. ۴. توجه به نیاز جنسی و جهت دهی مطلوب به آن‌ها

نیاز جنسی در نوجوانی، فکر نوجوانان را زیاد به خود مشغول می‌سازد، زیرا آن‌ها احساس نیاز، به همراه احساس توانایی برای عمل جنسی را دارا شده‌اند و تحریکات فراوانی، انگیزه و خواسته‌های جنسی را در آنان تشدید می‌کند. این نیاز، چه بسا بحرانی را برای آنان پدید می‌آورد که زمینه مهم‌ترین نگرانی‌های والدین را فراهم می‌سازد. ازاین‌رو، لازم است که با آن، برخورد صحیح صورت گیرد. این مواجهه، با شیوه‌های زیر تحقق می‌یابد:

أ) پذیرش تمایل جنسی در نوجوان

اولین قدمی که والدین در این راه باید بردارند، این است که ظهور این میل را در فرزندان خود بپذیرند و در این زمینه، بدون شرم زدگی و با تلقّی طبیعی بودن این میل، با او گفتگو کنند. والدین می‌توانند به فرزندان خود بگویند که آن‌ها متوجه نیاز فرزندشان هستند و این که پسر نوجوان، یا دختر نوجوان توجهش به جنس مخالف جلب شود یا در دلش به فرد خاصی علاقه‌مند گردد، امری طبیعی است. نوجوان این را باید بداند که هیچ چیز پست و رذیلانه‌ای در این میل نیست، بلکه تمایلی طبیعی و خدادادی برای ادامه بقای نسل بشر است. شاید به یقین بتوان گفت که بسیاری از مشکلات نوجوانان و مشکلات والدین با آن‌ها در همین مرحله حل می‌شود، زیرا اولاً نوجوان به مشخص کردن تمایلات خود یا تجارب خود (که ممکن است آن‌ها را به علّت مخفی کاری به

تباهی بکشد) نیازی ندارد؛ ثانیاً نوجوان با دیدن پذیرش والدین، دیگر اصراری بر قبولاندن این امر به آن‌ها با انجام دادن رفتارهای نابهنجار نخواهد داشت.

ب) تبیین هدف‌های تمایل جنسی

والدین می‌توانند برای نوجوانان خود بیان کنند که خداوند، این میل را در زن و مرد قرار داده تا به یکدیگر متمایل شوند و ازدواج کنند، در کنار یکدیگر به آرامش برسند، ﴿وَ مِنْ آیاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَکُمْ مِنْ أَنْفُسِکُمْ أَزْواجاً لِتَسْکُنُوا إِلَیْها﴾؛ و از نشانه‌های (قدرت و ربوبیت) او این است که برای شما از جنس خودتان همسرانی آفرید تا در کنارشان آرامش یابید.(روم: ۲۱)

در رسیدن به کمال بشری و قرب الی الله، همیار هم باشند و در دانشگاه ازدواج، بهترین خصلت‌های اخلاقی همچون از خود گذشتگی، ایثار، عفو، عشق ورزی، سخاوتمندی و... را بیاموزند. به این ترتیب، نوجوانان می‌فهمند که این میل، «میل مقدس» است که اگر با نظم، از آن، خوب مواظبت کنند و بر اساس ضوابط شرعی و اجتماعی، آن را ارضا نمایند، ضامن سعادت آن‌ها است، اما اگر بر عکس آن رخ دهد، هلاکت آن‌ها را موجب می‌شود.

ج) توجه به پیامدهای نامطلوب بی بندوباری جنسی

بسیاری از نوجوان‌ها در این سن، سعی می‌کنند با جنس مخالف خود ارتباط برقرار سازند. روان‌شناسان، برقراری رابطه جنسی بین نوجوان را امری نامطلوب و زیان‌بار می‌دانند و والدین را موظف می‌کنند که از وقوع آن پیشگیری کنند. بنابراین، والدین باید نوجوانان خود به ویژه دختران را از پیامدهای نامطلوب بی‌بندوباری و ارضای غیر مشروع این میل، به هر طریقی که باشد، آگاه سازند. امام علی علیه‌السلام از پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله در رابطه پیامدهای نامطلوب بی‌بندوباری و ارضای غیر مشروع میل جنسی می‌فرماید: «إیّاکُم وَ الزِّنَا فَإِنَّ لِلزِّنَا سِتَّ خِصَالٍ ثَلَاثٌ فِی الدُّنْیَا وَ ثَلَاثٌ فِی الْآخِرَةِ أَمَّا الَّتِی فِی الدُّنْیَا فَإِنَّهُ یَذْهَبُ بِنُورِ الْوَجْهِ وَ یُورِثُ الْفَقْرَ وَ یُعَجِّلُ الْفَنَاءَ وَ أَمَّا الَّتِی فِی الْآخِرَةِ فَسَخَطُ الرَّبِّ وَ سُوءُ الْحِسَابِ وَ الْخُلُودُ فِی النَّارِ؛ در زنا شش اثر سوء است، سه قسمت آن در دنیا و سه قسمت آن در آخرت است. اما آن‌ها که در دنیا است، یکی این است که صفا و نورانیت را از انسان می‌گیرد، روزی را قطع می‌کند و تسریع در نابودی انسان‌ها می‌کند و اما آن سه که در

آخرت است غضب پروردگار، سختی حساب و دخول(یا خلود) در آتش دوزخ است».(برقی، ۱۳۷۱، ج۱: ۱۰۶؛ صدوق، ۱۴۱۳ق، ج۴: ۳۶۵؛ مجلسی، ۱۴۱۰ق، ج۷۶: ۲۲؛ بیهقی، ۱۴۱۰، ج۴: ۳۷۹؛ متقی هندی، ۱۴۰۱ق، ج۵: ۳۱۹، ح ۱۳۰۲۲) علاوه بر آن می‌توان خطر ابتلا به بیماری‌های مقاربتی را نیز برای آن‌ها بیان کرد و آن‌ها را از این مسئله برحذر داشت.(فقیهی، ۱۳۹۱: ۱۴۴-۱۴۲)

د) تصعید و والایش

سوق دادن انرژی جنسی در دوران نوجوانی به تحصیل و علم آموزی، بندگی و عبادت، کار و خلاقیت، ورزش و نشاط قهرمانی، خدمات اجتماعی و خیرخواهانه، فعالیت‌های فرهنگی و گروهی و... سبب شکل‌گیری هویت ثانوی مؤثری در نوجوان می‌شود که او را از درگیر شدن با تمایلات جنسی دوران بلوغ، به خوبی رهایی می‌بخشد.(همان: ۱۱۵)

امام صادق علیه‌السلام می‌فرمایند: «لَسْتُ أُحِبُّ أَنْ أَرَى الشَّابَّ مِنْكُمْ إِلَّا غَادِياً فِي حَالَيْنِ إِمَّا عَالِماً أَوْ مُتَعَلِّماً، فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ فَرَّطَ، فَإِنْ فَرَّطَ ضَيَّعَ، وَ إِنْ ضَيَّعَ أَثِمَ، وَ إِنْ أَثِمَ سَكَنَ النَّارَ، وَ الَّذِي بَعَثَ مُحَمَّداً صلی‌الله‌علیه‌وآله بِالْحَقِّ؛ دوست ندارم یکی از جوانان شما را جز در دو موقعیت ببینم؛ یا عالم و اندیشمند یا در حال علم آموزی؛ پس اگر این کار را نکردند و این گونه نبودند کوتاهی کرده‌اند و ارزش و قدر خود را پایمال نموده‌اند و با پایمال کردن ارزش خود، به دردها و ناراحتی‌ها مبتلا می‌شوند و آن، باعث می‌گردد تا مسیری که به آتش ختم می‌شود، بپیمایند. قسم به کسی که محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله را به حق مبعوث کرد، ساکن شدن در جهنم برای آنان حتمی است.(طوسی، ۱۴۱۴ق: ۳۰۳)

هـ) تعدیل تمایلات جنسی در دوران نوجوانی

خداوند شهوات و غرایز و امیال را بنا بر مصالحی در نهاد آدمی قرار داده است. بنابراین، نباید به طور کلی سرکوب شوند و رها و بدون برنامه بی‌حدّ و حصر بمانند. هدایت و مدیریت خردمندانه احساسات و غرایز جنسی و تعدیل آن‌ها، راهبرد مهمی در حفظ سلامت جنسی است. امام علی علیه‌السلام می‌فرمایند: «هرکس شهوتش را محدود کند، به درستی که ارزش خود را نگاه داشته است».(مجلسی، ۱۴۱۰ق، ج۷۷: ۲۸۸؛ به نقل از مرویان حسینی، ۱۳۹۵: ۱۱۶)

از جمله روش‌های تعدیل در دوره‌ی نوجوانی، پایبندی به روزه مستحبی علاوه بر وجوب سالیانه یک ماه روزه در ماه مبارک رمضان است. از نظر جسمی، کاهش مواد غذایی بر جنبه شهوت جنسی اثر می‌گذارد و کارکرد غده‌هایی را که در میل جنسی فعال است، کاهش می‌دهد. در این شرایط، غلیان شهوت به سستی می‌گراید. از امام باقر یا امام صادق علیهما السلام نقل شده است که پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: «ای جوانان! بر شما باد که ازدواج کنید. اگر توان ندارید پس بر شما باد که روزه بگیرید زیرا روزه وسیله از بین بردن توان جنسی است».(حرعاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۴: ۳۰۰؛ به نقل از مرویان حسینی، ۱۳۹۵: ۱۱۶)

نقش تغذیه نیز در تعدیل جنسی کاملاً پذیرفته شده است. تفاوت خوراکی‌ها در نوع ویتامین موجود و درجه تحریک‌کنندگی‌شان نسبت به غریزه جنسی، مورد توجه است. پرهیز از استفاده از برخی غذاهای تند که غریزه را تحریک می‌کند، باید رعایت شود. برای مثال در مورد ادویه‌جات، غذاهای فوق العاده مقوی، تحریک کننده و حاد همچون خرما، تخم مرغ، انار و نقش آن‌ها در تقویت قوه باه(قوای جنسی) روایاتی وارد شده است.[۱]

و) تقویت ایمان و اراده معنوی نوجوان

ایمان قلبی به خدا و آخرت، نقش سازنده‌ای در مراقبت از افکار و تخیلات، گفتار و رفتار نوجوان دارد. نوجوانی که ایمان بالایی دارد و خداوند را ناظر و پشتیبان کمال معنوی خویش می‌داند، در لحظه‌های هجوم هیجان‌های جنسی یا زمینه‌های آن به خدا پناه می‌برد و از او یاری می‌طلبد: ﴿قَالَ مَعاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّی أَحْسَنَ مَثْوایَ إِنَّهُ لا یُفْلِحُ الظَّالِمُون﴾؛ گفت: پناه به خدا، او پروردگار من است، جایگاهم را نیکو داشت، (من هرگز به پروردگارم خیانت نمی‌کنم) به یقین ستمکاران رستگار نمی‌شوند.(یوسف: ۲۳)

این ایمان و انس با خداوند، سپری در برابر عوامل بیرونی و درونی منفی شده، راهگشایی و عنایت الهی نیز نوجوان را از تن دادن به وسوسه‌های شیطانی نجات می‌دهد: ﴿...وَ مَنْ یَتَّقِ اللَّهَ یَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجاً﴾؛ هر که از خدا پروا کند، خدا برای او راه بیرون شدن (از مشکلات و تنگناها را) قرار می‌دهد.(طلاق: ۲)

---

۱. ر.ک: اسلام پزشک بی دارو، احمد امین شیرازی.

قوت ایمان سبب بروز قابلیت‌های پاک درونی انسان می‌شود. از جمله این کمال‌های اخلاقی، حیای عاقلانه در برابر خجالت‌زدگی افراطی است. هرچه این فضیلت حیا به درستی در شخصیت نوجوان بالنده شود، عامل بازدارنده از قبایح اخلاقی به ویژه زشتی‌های جنسی خواهد شد.(مرویان حسینی، ۱۳۹۵: ۱۱۷)

۵. ازدواج راهکار مناسب برای مقابله با انحرافات جنسی

ازدواج راهکار پایدار تأمین نیازهای جنسی جوان در اوج هیجان‌ها و تظاهرات جنسی دوره جوانی است. نهاد ازدواج را به حق، جزو نهادهای جهان‌شمول به شمار آورده‌اند. ازدواج، نیاز جنسی افراد را در قالب مشروع و مقبول آن تأمین می‌کند. افراد همواره از طریق ازدواج به روابط جنسی خود نظم و قاعده بخشیده و از هرج و مرج جنسی جلوگیری کرده‌اند. (مرویان حسینی، ۱۳۹۵: ۱۳۰)

۵. ۱. اهمیت ازدواج

ازدواج به سبب آرامش‌بخشی روانی و تأمین و ارضای جنسی و کارکردهای سلامت فردی و اجتماعی که در پی دارد، در آموزه‌های اسلامی مورد تأکید و اهتمام فراوانی قرار گرفته است.

قرآن کریم می‌فرماید: ﴿وَ أَنْكِحُوا الْأَيامى مِنْكُمْ وَ الصَّالِحينَ مِنْ عِبادِكُمْ وَ إِمائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَراءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَ اللَّهُ واسِعٌ عَليمٌ﴾؛ (مردان و زنان) بی‌همسرتان و غلامان و کنیزان شایسته خود را همسر دهید؛ اگر تهیدست‌اند، خدا آنان را از فضل خود بی‌نیاز می‌کند؛ و خدا بسیار عطا کننده و داناست.(نور: ۳۲)

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند: «يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ فَإِنَّهُ أَغَضُّ لِلْبَصَرِ وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ فَإِنَّهُ لَهُ وِجَاءٌ؛ ای گروه جوانان! هرکس توان ازدواج دارد، ازدواج؛ زیرا ازدواج موجب چشم‌پوشی و نگه‌دارنده انسان از آلودگی جنسی است، اگر نمی توانید، بر شما باد که روزه بگیرید؛ زیرا روزه شهوت مباشرت را ضعیف می‌کند.(بخاری، ۱۴۰۷ق، ج۵: ۱۹۵۰؛ مسلم نیشابوری، ۱۴۳۳، ج۴: ۱۲۸؛ حمیدی، ۱۴۲۳ق، ج۱: ۱۱۰؛ سنن النسائی، ج۶: ۵۷؛ حاکم نیشابوری، ۱۴۱۱ق، ج۲، ۵۷۴؛ طبرانی، ۱۳۹۸ق، ج۱۰: ۱۲۲؛ الدارمی، ۱۴۰۷ق، ج۲: ۱۷۷؛ بیهقی، ۱۴۱۰ق، ج۴: ۳۸۰؛ صنعانی، ۱۴۰۳ق، ج۶: ۱۶۹؛ القشیری، ۱۴۱۸ق، ج۲: ۶۱۷؛ حنبلی، ۱۴۲۱ق، ج۱:

۵۳۹؛ کلینی، ۱۴۰۷ق، ج۴: ۱۸۰؛ حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج۱۰: ۴۱۰؛ مجلسی، ۱۴۱۰ق، ج۱۰۰: ۲۲۰)

۵. ۲. آثار و اهداف ازدواج

۵. ۲. ۱. آرامش روح و روان انسان و دستیابی به مودت و رحمت

خداوند متعال در قرآن کریم می‌فرماید: ﴿هُوَ الَّذی خَلَقَکُمْ مِنْ نَفْسٍ واحِدَةٍ وَ جَعَلَ مِنْها زَوْجَها لِیَسْکُنَ إِلَیْها﴾؛ او کسی است که شما را از یک تن آفرید، و همسرش را از او پدید آورد تا در کنارش آرامش یابد.(اعراف: ۱۸۹)

و در جای دیگر می‌فرماید: ﴿وَ مِنْ آیاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَکُمْ مِنْ أَنْفُسِکُمْ أَزْواجاً لِتَسْکُنُوا إِلَیْها وَ جَعَلَ بَیْنَکُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً إِنَّ فی ذلِکَ لَآیاتٍ لِقَوْمٍ یَتَفَکَّرُون﴾؛ و از نشانه‌های (قدرت و ربوبیت) او این است که برای شما از جنس خودتان همسرانی آفرید تا در کنارشان آرامش یابید و در میان شما دوستی و مهربانی قرار داد؛ یقیناً در این (کار شگفت‌انگیز) نشانه‌هایی است برای مردمی که می‌اندیشند.(روم: ۲۱)

در این آیه، هدف از ازدواج، سکونت و آرامش مطرح شده است. به راستی که وجود همسران که مایه آرامش یکدیگرند، از مواهب بزرگ الهی محسوب می‌شود. این آرامش، از اینجا ناشی می‌شود که این دو جنس، مکمّل و مایه شکوفایی و نشاط و آرامش یکدیگرند، به طوری که هر یک، بدون دیگری آرامش ندارند.(فقیهی، ۱۳۹۱: ۲۲۰)

۵. ۲. ۲. تقویت ایمان

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: مَن تَزَوَّجَ فَقَدْ أَحْرَزَ نِصْفَ دِینِهِ فَلْیَتَّقِ اللَّهَ فِی النِّصْفِ الْبَاقِی؛ کسی که ازدواج می‌کند، نصف دین خود را حفظ کرده است پس جهت نیم دیگر آن، به تقوا روی آورد.(مجلسی، ۱۴۱۰ق، ج۱۰۰: ۲۱۹؛ طبرانی، همان، ج۷: ۳۳۲؛ ج۸: ۳۳۵)

۵. ۲. ۳. ایجاد محیط و جامعه سالم برای تربیت

از دیگر آثاری که بر ازدواج مترتب است، ایجاد محیط و جامعه‌ی سالم می‌باشد. پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند: «إِذَا جَاءَکُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ خُلُقَهُ وَ دِینَهُ فَزَوِّجُوهُ إِلّا تَفْعَلُوهُ تَکُنْ فِتْنَةٌ فِی الْأَرْضِ وَ فَسَادٌ کَبِیرٌ؛ اگر کسی (خواستگاری) آمد که از اخلاق و دینش راضی هستید، او را تزویج نمایید. اگر چنین نکنید، در زمین فتنه و فساد بزرگ خواهد شد».(حر عاملی،

۱۴۰۹ق، ج۲۰: ۷۷؛ متقی هندی، ۱۴۰۱ق، ج۱۶: ۳۶۵؛ ترمذی، ۱۹۹۸م، ج۳: ۳۹۴؛ ابن‌ماجه، بی‌تا، ج۱: ۶۳۲)

۵. ۳. رابطه جنسی در فضای ازدواج

۵. ۳. ۱. اهمیت رابطه جنسی

متخصصان روابط انسانی بر این باورند که رفع درست نیاز جنسی از مهم‌ترین لوازم زندگی است که بر تمام جنبه‌های زندگی انسان(روحی، جسمی، فکری و اجتماعی) اثر می‌گذارد و زنان و مردان را از آلودگی‌ها حفظ می‌کند.(حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج۲۰: ۷۷؛ متقی هندی، ۱۴۰۱ق، ج۱۶: ۳۶۵؛ ترمذی، ۱۹۹۸م، ج۳: ۳۹۴؛ ابن‌ماجه، ، ج۱: ۶۳۲) از امام باقر علیه‌السلام پرسیدند: «لِأَنَّهُ یَحْفَظُ فَرْجَهُ... وَ اسْتَغْنَی عَنْ غَیْرِه؛ می‌خواهند با این کار، عفت خویش را حفظ کنند و به دیگران تمایل نیابند».(حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج۲۰: ۲۴۲)

۵. ۳. ۲. توجه مرد به نیاز جنسی زن

مرد باید به نیاز جنسی زن توجه کند، زیرا بر اساس پژوهش‌های علمی و آموزه‌های روایی، میل جنسی در زن، به مراتب بیشتر از مرد است.

پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله می‌فرمایند: «فُضِّلَتِ المرأةُ علی الرجلِ بتسعةٍ و تسعینَ جزءا من اللَّذةِ...؛ زن در لذت جنسی، ۹۹ بار، برتری یافته است».(بیهقی، ۱۴۱۰ق، ج۶: ۱۴۵) البته این میل در زنان، مانند مردان بروز ظاهری ندارد، زیرا پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله در ادامه حدیث فوق فرمودند: «و لکنَّ الله عزَّ و جَلَّ ألقی علیهن الحیاءَ؛ خداوند حیا را بر زن قرار داده است».

رسول گرامی اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله : «لَعَنَ اللهُ المُسَوِّفاتِ التی یَدعوها زَوجُها إلی فِراشِه فَتَقولُ سَوفَ حتی تَغلِبَهُ عیناه؛ خدا لعنت کند زنی را که شوهرش او را به بستر می‌خواند و می‌گوید: بعداً؛ به گونه‌ای که شوهرش خوابش می‌برد».(طبرانی، همان، ج ۴: ۳۴۶)

۶. نهادینه‌سازی فرهنگ حجاب در جامعه

حجاب از نظر لغوی یعنی پنهان کردن و همچنین به معنای پرده و حایل میان دو چیز نیز آمده است. در اصطلاح واژه حجاب بیشتر در مورد پوشش زن به کار می‌رود که به این معنا (پرده) یعنی در پشت پرده بودن.(امیری‌پور، ۱۳۹۵: ۱۴)

بی‌شک، پوشش زن در برابر مردان نامحرم، یکی از ضروریات دین اسلام است که درباره جنبه اسلامی آن نمی‌توان تردیدی به خود راه داد. در قرآن کریم و روایات وارده از پیامبر اکرم ﷺ و ائمه معصومین علیهم‌السلام و نیز در کلمات فقها، به وجوب و کیفیت آن تصریح شده است.

۱. خداوند متعال در قرآن کریم می‌فرماید: ﴿یا أَیُّهَا النَّبِیُّ قُلْ لِأَزْواجِکَ وَ بَناتِکَ وَ نِساءِ الْمُؤْمِنِینَ یُدْنِینَ عَلَیْهِنَّ مِنْ جَلابِیبِهِنَّ ذلِکَ أَدْنی أَنْ یُعْرَفْنَ فَلا یُؤْذَیْنَ وَ کانَ اللَّهُ غَفُوراً رَحِیماً﴾؛ ای پیامبر، به همسران و دختران خود و زنان مؤمنان بگو: روسری‌های خویش را بر خود فرو پوشند که مناسب‌تر است، از آن جهت که (به متانت و وقار) شناخته شوند و مورد آزارِ (هرزگان) قرار نگیرند؛ و (در مورد کوتاهیهای گذشته) خدا آمرزگاری است مهربان.(احزاب: ۵۹)

کلمه «جلابیب» جمع جلباب است و آن جامه‌ای است سرتاسری که تمامی بدن رامی‌پوشاند(بنا به روایتی که از ابن عباس نقل شده است؛ زمخشری، ۱۴۰۷ق، ج۳: ۵۵۹) و یا روسری مخصوصی است که صورت و سر را ساتر می‌شود و منظور از جمله «پیش بکشند مقداری از جلباب خود را»، این است که آن را طوری بپوشند که زیر گلو و سینه‌هایشان در انظار ناظرین پیدا نباشد.(طباطبایی، ۱۳۸۶، ج۱۶: ۵۰۹)

۲. ﴿...وَ لا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجاهِلِیَّةِ الْأُولی...﴾.(احزاب: ۳۳) زمخشری در مورد لباس زنان جاهلیت می‌نویسد:

> گریبان جامه زنان به حدی گشاد بود که گودی گردن، سینه‌ها و اطراف آن نمایان بود، زنان روسری خود را به پشت سر می‌بستند و از جلو مکشوف می‌ماندند. برخی زنان چنان گام بر زمین می‌کوفتند که صدای خلخال-هایشان به گوش دیگران می‌رسید.(زمخشری، ۱۴۰۷ق، ج۸: ۳۵)

در مورد اهمیت و جایگاه حجاب و عفاف زنان و ثمرات و فواید آن روایات و احادیث متعددی نقل شده است که در این مبحث به برخی از این سخنان گهربار اشاره می‌گردد.

اَسماء خواهر عایشه به خانه پیغمبر اکرم ﷺ آمد در حالی که جامه‌های نازک و بدن‌نما پوشیده بود. رسول اکرم ﷺ روی خویش را از او برگرداند و فرمود: «یَا أَسْمَاءُ إِنَّ الْمَرْأَةَ إِذَا بَلَغَتِ الْمَحِیضَ لَمْ تَصْلُحْ أَنْ یُرَی مِنْهَا إِلاَّ هَذَا وَ هَذَا و أَشَارَ إِلَی وَجْهِهِ وَ کَفَّیْه؛ ای اسماء همین که زن به حدّ بلوغ رسید سزاوار نیست چیزی از بدن او دیده شود،

مگر از مچ دست به پایین و صورتش».(سنن ابی‌داوود، ج۴: ۱۰۶) رسول گرامی اسلام ﷺ می‌فرمایند: «ویل للنساء من الأحمرین الذهب والمعصفر؛ وای! بر زنان از دو چیز رنگین؛ طلا و جامه زیبا».(بیهقی، ۱۴۱۰ق، ج۵: ۱۶۰؛ متقی هندی، ۱۴۰۱ق، ج ۱۶: ۴۹۳؛ ابن حبان بستی، ۱۴۱۴ق، ج ۱۳: ۳۰۷)

۶. ۱. کارکردهای فردی و اجتماعی حجاب

۶. ۱. ۱. کارکردهای فردی

نبودن حریم میان زن و مرد و آزادی معاشرت‌های بی حد و مرز، هیجان‌ها و التهاب-های جنسی را فزونی می‌بخشد و تقاضای سکس(sex) را به صورت یک عطش روحی و یک خواست اشباع نشدنی در می‌آورد.

اسلام به قدرت شگرف این غریزه توجه کامل کرده است. روایات زیادی درباره خطرناک بودن نگاه، خطرناک بودن خلوت با زن و بالاخره خطرناک بودن غریزه‌ای که مرد و زن را به یکدیگر پیوند می‌دهد، وارد شده است. اسلام تدابیری برای تعدیل و رام کردن این غریزه اندیشیده است و در این زمینه هم برای زنان و هم برای مردان، تکلیف تعیین کرده است.

۶. ۱. ۲. کارکردهای خانوادگی

حفظ حجاب از سوی زن، سد محکمی است در مقابل ورود چشم‌های هرزه و تمایلات غیر شرعی در محدوده زندگی خانوادگی، لذا زن با حفظ حجاب، متانت و عفت خویش، راه را برای هرگونه تقاضای نامشروع می‌بندد و پیوند زن و شوهری را استحکام می‌بخشد. به عبارتی حجاب یک نوع اعتماد بین زن و شوهر ایجاد می‌کند که این حس اعتماد پیوند زناشویی را مستحکم‌تر می‌کند.

۶. ۱. ۳. کارکردهای اجتماعی

کشانیدن تمایلات جنسی از محیط خانه به اجتماع، نیروی کار و فعالیت اجتماع را ضعیف می‌کند. برعکس آنچه که مخالفین حجاب خرده‌گیری کرده‌اند و گفته‌اند: «حجاب موجب فلج کردن نیروی نیمی از افراد اجتماع است»، بی‌حجابی و ترویج روابط آزاد

جنسی موجب فلج کردن نیروی (فکری و علمی) اجتماع و بی‌ثباتی در سطح جامعه می‌شود.(مطهری، ۱۳۸۳: ۸۴)

۶. ۱. ۴. کارکردهای اقتصادی

در بعد اقتصادی به دلیل سادگی و ایجاد یکدستی در پوشش زنان در بیرون از منزل، می‌تواند از بعد اقتصادی نیز کاهش تقاضای مدیریتی و تجمل‌گرایی زنان تاثیر مثبت داشته باشد.

نتیجه‌گیری

اسلام، راهکارها و سفارش‌هایی دارد که زمینه‌ساز بهداشت و سلامت جنسی در اجتماع است؛ آن‌سان که فشارهای روانی جنسی مردم را از بین می‌برد و بهداشت روانی جنسی آنان را در این زمینه تقویت و یا تأمین می‌کند. از جمله مطالب یاد شده در این‌باره می‌توان از عمده‌ترین بیماری‌های جنسی، پیامدهای آنان در اجتماع و راهکارهای اسلام برای مقابله با این گونه بیماری‌ها نام برد.

آموزش جنسی صحیح در دوران کودکی، تأثیر زیادی در شکل‌گیری هویت جنسی سالم در دوره‌های بعدی او دارد. نقش‌های بعدی هم متناسب با جنسیت او اعمال گردد، نظام تربیت جنسی به درستی پایه‌گذاری خواهد شد. آموزش جنسی در اسلام جنبه هدایتی دارد و کاملاً اخلاقی است به گونه‌ای که در عین توجه به واقعیت‌های انسانی و شرایط طبیعی از تعالی طلبی نیز غفلت نشده است و اطلاعات و مهارت‌های لازم جنسی، به شهوت آفرینی و تشدید رفتارهای نابهنجار جنسی منجر نمی‌شود. هم از تعبیرهای کنایی برای اثر بخشی سریع‌تر استفاده شده و هم با احکام فقهی و بیان حلال و حرام، رویکرد عمر گرایانه و کاربردی آن ملاحظه شده است و هم به ارائه حکمت‌های الهی از این امور، جنبه معرفتی و معنوی به آن داده شده است؛ البته در ارائه آموزش‌های جنسی، نیاز و اقتضای سنّی کاملاً مورد توجه است و در خصوص سنّ قبل از بلوغ، بیدار کردن تمایلات جنسی ممنوع است. آموزش‌های جنسی به طور تدریجی و به تناسب دوره نیاز و هماهنگ با جنسیت توسط پدر یا مادر و مربیان شایسته و منابع آموزشی متکی به آموزه‌های اسلامی، بایسته است.

در نظام تربیت جنسی اسلام، راه‌های نامشروع ارضای میل جنسی نهی شده، اما برای روش‌های مشروع، تشویق و تأکید نیز شده است. در این نظام برای مردانی که نیاز زود هنگام به ارضای جنسی دارند و امکان ازدواج دائم برایشان فراهم نیست، ازدواج موقت پیش‌بینی شده، که البته دارای اقتضائات و احکام ویژه‌ای است. در مکتب تربیت جنسی اسلام، همان‌طور که ارضای مردان اهمیت دارد، به ارضای زنان نیز اهمیت داده شده و حق جنسی برای آنان پیش‌بینی شده است.

تقویت کانون خانواده و روابط بین همسران و توسعه عشق همه جانبه و محبت در این کانون، مورد تأکید اسلام است. اسلام سفارش می‌کند که زن باید خود را برای شوهرش بیاراید، جذاب باشد و نیازهای روحی و جنسی او را اشباع کند و مرد هم از اظهار شیفتگی و دلبستگی به همسرش کوتاهی نکند. این التذاذهای جنسی مشروع که می‌تواند با آموزه‌هایی کارآمد، اسباب پایداری کانون خانواده را فراهم کند، مانع مهمی در برابر تنش‌های خانوادگی بوده، خانواده را از خطر انحلال حفظ می‌نماید و در نهایت، سلامت اجتماع را تضمین می‌کند.

منابع و مآخذ:

قرآن کریم(ترجمه حسین انصاریان؛ انتشارات اسوه)
نهج البلاغه

- ابن فارس، احمد(۱۴۰۴ق)، **معجم مقائیس اللغه**، چ۱، قم.
- ابن ماجه، محمد بن یزید ابو عبدالله قزوینی(بی‌تا)، **سنن ابن ماجه**، بیروت: دار الفکر.
- ابو داود سجستانی، سلیمان بن اشعث(بی‌تا)، **سنن ابی داود**، بیروت: دار الکتاب العربی.

- ابو یعلی، احمد(۱۴۰ق)، **مسند ابی یعلی**، چ۱، دمشق: دار المأمون للتراث.
- امیری پور، احمد(۱۳۹۵)، **شخصیت زن و حجاب از دیدگاه‌های گوناگون**، چ۲، مشهد: انتشارات راز توکل.
- آلوسی، سید محمود(۱۴۱۵ق)، **روح المعانی فی تفسیر القرآن العظیم السبع المثانی**، چ۱، بیروت: دار الکتب العلمیه..
- بخاری، محمد بن اسماعیل(۱۴۰۷ق)، **صحیح بخاری**، چ۳، بیروت: دار ابن کثیر.
- برقی، ابو جعفر(۱۳۷۱)، **المحاسن**، چ۲، قم: دار الکتب الاسلامیه.
- بستی، ابن حبّان(۱۴۱۴ق)، **صحیح ابن حبان**، چ۲، بیروت: مؤسسة الرساله.
- بیهقی، احمد بن الحسین(۱۴۱۰ق)، **شعب الإیمان**، چ۱، بیروت: دار الکتب العلمیه.
- پژوهش نامه اسلامی زنان و خانواده، سال دوم، علل و عوامل انحرافات جنسی از دیدگاه قرآن و روایات، شماره دوم، بهار و تابستان ۱۳۹۳.
- ترمذی، ابوعیسی(۱۹۹۸م)، **سنن الترمذی**، چ۲، بیروت: دار الغرب الاسلامی.
- ثابت، حافظ(۱۳۸۵)، **تربیت جنسی در اسلام**، چ۱، قم: انتشارات آموزش و پژوهش امام خمینی﵀.
- حاکم نیشابوری، ابوعبدالله(۱۴۱۱ق)، **مستدرک علی الصحیحین**، چ۱، بیروت: دار الکتب العلمیه.
- حلی، علامه، حسن بن یوسف بن مطهر(بی‌تا)، **تذکرة الفقهاء**، چ۱، قم: مؤسسه آل البیت علیهم‌السلام.

- حمیدی، محمد بن فتوح(۱۴۲۳ق)، **الجمع بین الصحیحین البخاری و مسلم**، چ۲، بیروت: دار ابن حزم.
- حمیری، عبد الله بن جعفر(۱۴۱۳ق)، **قرب الاسناد**، چ۱، قم: چاپ اول، مؤسسه آل البیت علیهم‌السلام.
- دارمی، ابومحمد(۱۴۰۷ق)، **سنن الدارمی**، چ۱، بیروت: دارالکتب العربی.
- دمشقی، ابن ناصر الدین(۱۴۱۵ق)، **مجلس فی حدیث جابر**، چ۱، بیروت: مؤسسة الریان.
- ذهبی، شمس الدین(۱۳۹۰)، **الکبائر** (گناهان کبیره)، محمد علی خالدی، چ۲، شیراز: نشر ایلاف.
- ری شهری، محمد(۱۳۷۵)، **میزان الحکمه**، چ۱، قم: دار الحدیث.
- زمخشری، محمود(۱۴۰۷ق)، **الکشاف عن حقائق غوامض التنزیل**، چ۳، بیروت: دار الکتب العربی.
- سیوطی، جلال الدین(۱۴۲۴ق)، **جامع الاحادیث**، بیروت: دار الفکر.
- ـــــــــــــــ(۱۹۲۳م)، **جمع الجوامع**، چ۱، قاهره: مکتبة الآداب.
- ش. چوپانکاره(۱۳۷۷)، **دانستنی‌های جنسی**، چ۱، مشهد: مؤسسه انتشارات راهیان سبز.
- شادی، احمد(بی‌تا)، **انحرافات جنسی جوانان و راه‌های علاج آن با استفاده از قرآن و سنت**، ماجد احمدیانی، [بی‌جا]: [بی‌نا].
- شریف مرتضی، علی بن حسین موسوی(۱۴۰۵ق)، **رسائل الشریف المرتضی**، چ۱، قم: دار القرآن الکریم.
- شریف، عدنان(۲۰۰۱م)، **من علم الطب القرآنی**، چ۱، بیروت: دار العلم للملایین.

- صنعانی، عبد الرزاق(۱۴۰۳ق)، **مصنف عبد الرزاق**، چ۳، بیروت: مکتبة الاسلامی.
- طبرانی، ابو القاسم(۱۴۰۵ق)، **مسند الشامیین**، چ۱، بیروت: مؤسسة الرساله.
- طوسی، ابوجعفر، محمد بن حسن(۱۴۱۴ق)، **الأمالی**، چ۱، قم: دار الثقافه.
- ـــــــــــــــــــــ(۱۴۰۷ق)، **تهذیب الأحکام**، چ۴، تهران: دار الکتب الاسلامیه.
- حر عاملی ، محمد بن حسن(۱۴۰۹ق)، **وسایل الشیعه**، چ۱، قم.
- عبد الهادی حنبلی، شمس الدین(۱۴۲۱ق)، **المحرر فی الحدیث**، چ۳، بیروت: دار المعرفه.
- فقیهی، علی نقی(۱۳۹۱)، **تربیت جنسی**: مبانی، اصول و روش‌ها از منظر قرآن و حدیث، چ۷، قم: مؤسسه علمی فرهنگی دار الحدیث.
- قاضی، فاطمه(۱۳۸۶)، **حجاب دختران**، چ۶، قم: گلستان ادب.
- قمی، صدوق، محمد بن علی بن بابویه(بی‌تا)، **علل الشرائع**، قم: نشر کتاب فروشی داوری.
- قمی، صدوق، محمد بن علی بن بابویه(۱۴۱۳ق)، **من لا یحضره الفقیه**، قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
- کریمی زنجانی، حسین(۱۳۸۹)، **گناه‌شناسی**، چ۱، قم: چاپ اول، عقل سرخ.
- کلینی، محمد بن یعقوب(۱۴۰۷ق)، **اصول کافی**، چ۴، تهران.
- کوفی، محمد بن محمد اشعث(بی‌تا)، **الجعفریات**، تهران: مکتبة نینوی الحدیثه.

- ماوردی، علی بن محمد(بی‌تا)، **النکت و العیون**، چ۱، بیروت: دار الکتب العلمیه.
- متقی هندی، علی بن حسام الدین(۱۴۰۱ق)، **کنز العمال فی سنن الاقوال و الافعال**، چ۵، بیروت: مؤسسة الرساله.
- مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی(۱۴۱۰ق)، **بحار الانوار**، چ۱، بیروت.
- مجیدی، غلام حسین(۱۳۸۵)، **نهج الفصاحه**، چ۱، قم: انتشارات انصاریان.
- مرویان حسینی، سید محمود(۱۳۹۵)، **تربیت جنسی در اسلام: آموزه‌ها و راهکارها**، چ۱، مشهد: آستان قدس رضوی.
- مطهری، مرتضی(۱۳۷۸)، **مجموعه آثار**، تهران: صدرا.
- ـــــــــــــ(۱۳۸۳)، **مسئله حجاب**، تهران، چ۶۱، تهران: انتشارات صدرا.
- مکارم شیرازی، ناصر(۱۳۷۴)، **تفسیر نمونه**، تهران، چ۱، تهران: دار الکتب الاسلامیه.
- ـــــــــــــ(۱۳۷۶)، **شهوت و عفاف**، چ۲۱، قم: نسل جوان.
- نوری، میرزا حسین(۱۴۰۸)، **مستدرک الوسایل و مستنبطل المسائل**، چ۱، بیروت.
- نووی، ابو زکریا(۱۴۱۸ق)، **خلاصة الاحکام فی مهمات السنن و قواعد الاسلام**، چ۱، بیروت: مؤسسة الرساله.
- نیسابوری، مسلم بن حجاج(۱۴۳۳ق)، **صحیح مسلم**، چ۱، بیروت: دار احیاء التراث العربی.